

ย่อคำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาความรับผิดทางแพ่ง

เรื่องเสร็จที่ สรพ.๒๙ /๒๕๕๖

สำนวนเลขที่ ๒๘/๘๘/๒๕๕๖ (มีมติที่ ๒๘/๒๕๕๖ วันพฤหัสบดีที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๖)

ประเภทสำนวน ทุจริตทางการเงินหรือทรัพย์สิน

เรื่อง องค์การบริหารส่วนตำบลเงินขาดบัญชี

สรุปข้อเท็จจริง ในระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๔ - ๒๕๔๗ องค์การบริหารส่วนตำบล ได้ตรวจสอบพบว่า การทุจริตทางการเงิน เป็นเหตุให้เงินทุนโครงการเศรษฐกิจชุมชนขาดบัญชี โดยให้กลุ่มอาชีพต่างๆ กู้ยืมเงินในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๔ จำนวน ๘ กลุ่ม เป็นเงิน ๘๐๐,๐๐๐ บาท แต่เมื่อ กลุ่มนำเงินมาส่งใช้ให้แก่สภาตำบล เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการออกใบเสร็จรับเงิน นาง ป. กลับไม่นำเงินที่รับฝากไว้ไปฝากธนาคาร เป็นเหตุให้องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับความเสียหายเป็นจำนวน ๔๔๓,๐๐๐ บาท

ความเห็นของพนักงานสอบสวน -

ความเห็นของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด เห็นว่า จากการตรวจสอบหลักฐานการส่งใช้เงินคืนให้แก่สภาตำบลในระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๔๕ - ๒๕๔๗ จำนวน ๓ งวด นั้น ปรากฏว่ามีกลุ่มอาชีพส่งใช้คืนเป็นจำนวนเงิน ๔๔๓,๐๐๐ บาท ตามหลักฐานใบเสร็จรับเงินของสภาตำบล ซึ่งเงินจำนวนดังกล่าว เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบคือ นาง ป. ลูกจ้างชั่วคราว ผู้ลงชื่อในใบเสร็จรับเงินไม่ได้นำเงินที่กลุ่มอาชีพส่งใช้เข้าบัญชีเงินฝากของสภาตำบลแต่อย่างใดและได้ให้ปากคำว่าตนไม่ได้นำเงินฝากธนาคารจริงแต่นำไปใช้เป็นการส่วนตัว โดยไม่ทราบจำนวนเงินที่นำไปใช้ว่าเป็นจำนวนเท่าใด ส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นกรรมการเก็บรักษาเงิน คือ นาย บ. นาย ร. และประธานสภาตำบล นาย พ. แม้ว่าบุคคลทั้งสามจะไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทุจริตดังกล่าวแต่โดยหน้าที่ในตำแหน่งกรรมการเก็บรักษาเงิน และประธานสภาตำบล มีหน้าที่ที่จะต้องตรวจรับเงินคงเหลือประจำวันคือ หลักฐานต่างๆ ที่ใช้ในการรับเงิน และจำนวนเงินเป็นประจำวัน เมื่อถูกต้องตรงกันแล้วให้นำเงินเข้าเก็บรักษาไว้โดยกรรมการทุกคนลงชื่อรับรองไว้เป็นหลักฐานเพื่อให้เจ้าหน้าที่งานคลังเสนอประธานสภาตำบลทราบทุกวันที่มีการรับ - จ่ายเงิน จากข้อเท็จจริงจะเห็นได้ว่าการรับเงินจากกลุ่มอาชีพต่างๆ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๕ - ๒๕๔๗ เจ้าหน้าที่สภาตำบลได้รับเงินจากกลุ่มอาชีพต่างๆ ไว้ ๔๔๓,๐๐๐ บาท เฉพาะที่มีใบเสร็จรับเงิน ซึ่งนาง ป. ได้จัดทำรายงานคงเหลือประจำวันแต่ไม่ครบทุกครั้ง และประธานสภาตำบลก็ไม่เคยตรวจสอบเอกสารการรับ - จ่ายเงินของสภาตำบลถึงแม้ว่าเจ้าหน้าที่สภาตำบลไม่ได้จัดทำรายรับ - รายจ่าย หรือรายงานเงินคงเหลือประจำวันไว้ แต่ด้วยหน้าที่ของกรรมการเก็บรักษาเงินและประธานสภาตำบลมีหน้าที่ต้องขอตรวจสอบจำนวนเงินในแต่ละวันก็ควรที่จะทราบว่า มีเงินฝากกับบัญชีสภาตำบลจำนวนเท่าใด และเมื่อถึงสิ้นเดือนหรือสิ้นปีงบประมาณก็ต้องมีงบแสดงหลักฐานในการรายงานให้อำเภอรอบตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่อไป จากการรวบรวมพยานเอกสารและพยานบุคคลในชั้นนี้คณะกรรมการฯ มีความเห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับความเสียหายเป็นจำนวน ๔๔๓,๐๐๐ บาท ผู้กระทำความผิดต้องชดใช้เงินจำนวน ๔๔๓,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยร้อยละ ๗.๕ ต่อปีเป็นจำนวน ๗ ปี คิดเป็นเงิน ๒๓๒,๕๗๕ บาท รวมมูลค่าความเสียหายทั้งสิ้น ๖๗๕,๕๗๕ บาท มีผู้ต้องรับผิดชอบดังนี้

๑. นาง ป. ตำแหน่ง ลูกจ้างชั่วคราว ซึ่งออกใบเสร็จรับเงินแล้วไม่นำเงินส่งเข้าบัญชี ต้องรับผิดชอบในฐานะเจ้าหน้าที่ฝ่ายการเงินร้อยละ ๒๐ ของมูลค่าความเสียหาย

๒. คณะกรรมการเก็บรักษาเงิน ประกอบด้วย นาย บ. นาย ร. และนาง ป. ซึ่งมีหน้าที่รายงานเงินคงเหลือประจำวันกับหลักฐานต่างๆ ที่ใช้ในการรับเงินและจ่ายเงินเป็นประจำทุกวันโดยให้ลงลายมือชื่อทราบทุกคน รับรองไว้เป็นหลักฐาน เพื่อเสนอให้ประธานสภาตำบลทราบทุกวันที่มีการรับ - จ่ายเงินแต่ปรากฏว่า กรรมการเก็บรักษาเงินไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวจึงทำให้ไม่สามารถทราบว่ามีเงินขาดบัญชีในขณะนั้นอันเป็นการกระทำโดยประมาทเลินเล่อต้องมีส่วนร่วมในความเสียหายที่เกิดขึ้นตามหน้าที่ที่ตนเองรับผิดชอบให้รับผิดชอบใช้ในอัตราร้อยละ ๒๐ ของมูลค่าความเสียหายทั้งหมด

๓. ประธานสภาตำบล คือ นาย พ. ในฐานะหัวหน้าหน่วยงานของสภาตำบลเป็นผู้บังคับบัญชาทั้งชั้นต้น และชั้นสูงของนาง ป. มีหน้าที่ที่จะต้องดูแลควบคุม การรับผิดชอบงานโดยเฉพาะด้านการเงินและบัญชี ที่จะต้องมีการตรวจสอบเป็นรายวัน รายเดือน และรายปี แม้ว่าเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบจะไม่ดำเนินการจัดทำตามระเบียบที่เกี่ยวข้องแต่ประธานสภาตำบลต้องควบคุมการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามระเบียบและกฎหมายซึ่งข้อเท็จจริงปรากฏว่า ประธานสภาตำบลปล่อยปละละเลยเป็นความประมาทเลินเล่อเป็นเหตุทำให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบด้านการคลังทุจริตเงินสภาตำบลไปต้องมีส่วนในความเสียหายที่เกิดขึ้นตามอำนาจหน้าที่ที่ตนเองรับผิดชอบรับผิดชอบใช้ในอัตราร้อยละ ๒๐ ของมูลค่าความเสียหายทั้งหมด

สรุปความรับผิดชอบที่ต้องรับผิดชอบต้องใช้

๑. นาง ป. ลูกจ้างชั่วคราว ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในอัตราร้อยละ ๔๐ ของมูลค่าความเสียหายพร้อมดอกเบี้ย เป็นเงิน ๒๗๐,๒๓๐ บาท ซึ่งบุคคลดังกล่าวได้ทำหนังสือรับสภาพหนี้ไว้แล้ว

๒. นาย บ. กรรมการเก็บรักษาเงินต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในอัตราร้อยละ ๒๐ ของมูลค่าความเสียหายพร้อมดอกเบี้ย เป็นเงิน ๑๓๕,๑๑๕ บาท

๓. นาย ร. กรรมการเก็บรักษาเงิน ต้องชดใช้ ค่าสินไหมทดแทนในอัตราร้อยละ ๒๐ ของมูลค่าความเสียหายพร้อมดอกเบี้ย เป็นเงิน ๑๓๕,๑๑๕ บาท

๔. นาย พ. ประธานสภาตำบล ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในอัตราร้อยละ ๒๐ ของมูลค่าความเสียหายพร้อมดอกเบี้ย เป็นเงิน ๑๓๕,๑๑๕ บาท

คำวินิจฉัยสั่งการของผู้แต่งตั้ง เห็นชอบด้วยกับความเห็นของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด

ประเด็นที่พิจารณา มีเจ้าหน้าที่ผู้ใดต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ทางราชการหรือไม่ จำนวนเท่าใด

กฎหมายที่พิจารณา ๑.พระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙
๒.ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินของสภาตำบล พ.ศ.๒๕๓๘

๓. ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๔.พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ.๒๕๔๖

๕.ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดำเนินงานโครงการเศรษฐกิจชุมชน พ.ศ.๒๕๔๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๓

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาความรับผิดชอบทางแพ่ง ตามสำนวนการสอบสวนข้อเท็จจริงปรากฏว่าระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๔ ถึงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๗ เงินทุนโครงการเศรษฐกิจชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๘๐๐,๐๐๐ บาท ที่ให้กลุ่มอาชีพต่างๆ จำนวน ๘ กลุ่ม คุ้มยืมจำนวนกลุ่มละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท ต่อมาในระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๔๕ - ๒๕๔๗ กลุ่มอาชีพต่างๆ มาส่งใช้เงินยืมคืนให้แก่

องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๓ งวด รวมเป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น ๔๔๓,๐๐๐ บาท โดยมีเจ้าหน้าที่ฝ่ายการเงินเป็นผู้รับผิดชอบในการออกใบเสร็จรับเงิน ซึ่งเมื่อได้รับเงินที่กลุ่มอาชีพส่งใช้คืนดังกล่าวแล้ว กลับไม่นำเงินที่รับฝากไว้ไปฝากธนาคารแต่กลับนำไปเป็นประโยชน์ส่วนตัว เป็นเหตุให้องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับความเสียหายเป็นเงินจำนวน ๔๔๓,๐๐๐ บาท ซึ่งพิจารณาการกระทำและความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้ ดังนี้

๑. นาง ป. ลูกจ้างชั่วคราว ตำแหน่งเจ้าหน้าที่งานคลัง มีหน้าที่จัดทำบัญชีงบรายรับ - รายจ่าย ฎีกาเบิกเงินตามข้อบังคับสภาตำบลและออกใบเสร็จรับเงินขององค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งจัดทำรายงานเงินคงเหลือประจำวันเป็นประจำทุกวันที่มีการรับจ่ายเงินโดยแสดงยอดเงินคงเหลือ ณ วันนั้น เสนอคณะกรรมการเก็บรักษาเงิน ข้อเท็จจริงปรากฏว่า เมื่อกลุ่มอาชีพต่างๆ มาส่งใช้เงินยืมคืนให้องค์การบริหารส่วนตำบล โดยมอบเงินสดให้กับนาง ป. แล้ว นาง ป. ไม่นำเงินส่งเข้าบัญชีเงินฝากขององค์การบริหารส่วนตำบล แต่กลับนำไปใช้เป็นประโยชน์ส่วนตัว พฤติการณ์เป็นการอาศัยโอกาสในการปฏิบัติหน้าที่แสวงหาประโยชน์อันมิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย เป็นการจงใจกระทำละเมิด เป็นเหตุให้องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับความเสียหาย จำนวน ๔๔๓,๐๐๐ บาท จึงให้นาง ป. รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนเต็มจำนวนความเสียหาย ๔๔๓,๐๐๐ บาท ตามนัยมาตรา ๑๐ ประกอบมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

๒. คณะกรรมการเก็บรักษาเงิน ประกอบด้วย นาย ร. (ประธานกรรมการ) นาย บ. (กรรมการ) และนาง ป. (กรรมการ) มีหน้าที่ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินของสภาตำบล พ.ศ. ๒๕๓๘ และระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๑ กล่าวคือ มีหน้าที่ตรวจนับเงินคงเหลือประจำวัน โดยตรวจสอบกับหลักฐานที่ใช้ในการรับเงินและจ่ายเงินเป็นประจำทุกวัน เมื่อถูกต้องตรงกันแล้วให้นำเงินเข้าเก็บรักษาไว้ในตู้নিরภัยหรือที่สภาตำบลกำหนด และลงลายมือชื่อรับรองไว้เป็นหลักฐานในแบบรายงานเงินคงเหลือประจำวัน เพื่อเจ้าหน้าที่งานคลังเสนอให้ประธานสภาตำบลทราบทุกวันที่มีการรับจ่ายเงิน เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า นาง ป. มิได้จัดทำรายงานดังกล่าวเสนอต่อคณะกรรมการเก็บรักษาเงินต่อเนื่องเป็นระยะเวลานานหลายปีงบประมาณ ซึ่งคณะกรรมการเก็บรักษาเงินย่อมเห็นถึงความผิดปกติดังกล่าวแล้ว แต่คณะกรรมการเก็บรักษาเงินก็ได้ติดตามทวงถามหรือรายงานผู้บังคับบัญชาทราบ หากคณะกรรมการเก็บรักษาเงินได้รายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบถึงพฤติการณ์ของนาง ป. อาจป้องกันความเสียหายได้ พฤติการณ์ถือเป็นการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง เป็นเหตุให้องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับความเสียหาย จึงให้คณะกรรมการเก็บรักษาเงินรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนในอัตราร้อยละ ๖๐ ของความเสียหายจำนวน ๔๔๓,๐๐๐ บาท คิดเป็นเงิน ๒๖๕,๘๐๐ บาท โดยให้นาย ร. และนาย บ. รับผิดชอบส่วนของตนคนละ ๑ ใน ๓ คิดเป็นเงินคนละ ๘๘,๖๐๐ บาท ตามนัยมาตรา ๑๐ ประกอบมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ สำหรับความรับผิดในส่วนของนาง ป. ได้ให้รับผิดชอบเต็มจำนวนไปแล้ว ตามข้อ ๑.

๓. นาย พ. นายกองค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินของสภาตำบล พ.ศ. ๒๕๓๘ ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๑ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ และตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕)

พ.ศ. ๒๕๔๖ ในฐานะผู้บังคับบัญชาทั้งชั้นต้นและชั้นสูงมีหน้าที่กำกับดูแล และต้องควบคุมการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาและตรวจสอบการรับจ่ายเงินของผู้ใต้บังคับบัญชาให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ โดยเฉพาะด้านการเงินและบัญชีที่จะต้องมีการตรวจสอบเป็นรายวัน รายเดือน รายปี ข้อเท็จจริงปรากฏว่า นาย พ. ปฏิบัติหน้าที่บกพร่องไม่ควบคุมดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของนาง ป. ให้ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามที่กฎหมายและระเบียบกำหนด รวมทั้งมิได้ควบคุมดูแลให้มีการจัดทำบัญชีให้เป็นปัจจุบันและให้มีการจัดทำรายงานเงินคงเหลือประจำวัน จึงเป็นช่องทางให้นาง ป. กระทำทุจริตได้โดยง่ายและต่อเนื่องเป็นระยะเวลานานหลายปีงบประมาณ ซึ่งหากนาย พ. ได้ควบคุมดูแลให้นาง ป. ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามระเบียบก็จะสามารถป้องกันมิให้เกิดความเสียหายได้ พฤติการณ์ถือเป็นการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง เป็นเหตุให้องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับความเสียหาย จึงให้นาย พ. รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนในอัตรา ร้อยละ ๔๐ ของความเสียหายจำนวน ๔๔๓,๐๐๐ บาท คิดเป็นเงินจำนวน ๑๗๗,๒๐๐ บาท ตามนัยมาตรา ๑๐ ประกอบมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

อนึ่ง หากองค์การบริหารส่วนตำบลได้รับชดใช้ค่าสินไหมทดแทนจากนาง ป. เมื่อนำมารวมกับจำนวนเงินที่นาย ร. นาย บ. และนาย พ. ได้ชดใช้ไว้เกินจำนวนความเสียหาย ให้คืนเงินส่วนที่ได้รับชำระไว้เกินให้แก่ นาย ร. นาย บ. และนาย พ. ตามสัดส่วนแห่งความรับผิดและที่ได้ชำระไว้ต่อไป

ผู้ย่อ	นายวรรรัตน์	นันทน	นิติกร
ผู้ตรวจ	๑. นางสาวชลธิชา	นวลน้อย	หัวหน้าฝ่าย
	๒. นางสาวสายฝน	โซชัย	นิติกรชำนาญการรักษาราชการในฐานะ ผู้อำนวยการกลุ่มงาน ตพ.๔

